

REMISSVAR

2018-04-27
Dnr 3.9:0130/18

Socialdepartementet
103 33 Stockholm

HPV-vaccination av pojkar i det nationella vaccinationsprogrammet (S2017/05380/FS)

Inledning

Barnombudsmannen har beretts tillfälle att yttra sig över Folkhälsomyndighetens Beslutsunderlag om HPV-vaccination¹ av pojkar i det nationella vaccinationsprogrammet. I underlaget har Folkhälsomyndigheten utrett om vaccination av pojkar mot HPV uppfyller smittskyddslagens (SFS 2004:168) tre kriterier för att ingå i det nationella vaccinationsprogrammet.

Barnombudsmannen yttrar sig över underlaget med utgångspunkt i vårt uppdrag att företräda barns och ungas rättigheter utifrån FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen).

Barnombudsmannens samlade bedömning

Barnombudsmannen delar Folkhälsomyndighetens bedömning att vaccination av pojkar mot HPV bör ingå i det nationella vaccinationsprogrammet. Sveriges åtaganden enligt barnkonventionen innebär en skyldighet för staten att verka för att hälsofrämjande och hälsoskyddsåtgärder så som vaccination erbjuds alla barn i Sverige på ett jämlikt sätt och utan åtskillnad av något slag, exempelvis på grund av kön eller socioekonomisk bakgrund.

Artikel 24 i barnkonventionen understryker barnets rätt att åtnjuta bästa uppnåeliga hälsa och rätt till sjukvård och rehabilitering. Enligt artikel 4 ska staten genomföra rättigheterna som inryms i barnets rätt till hälsa genom att utnyttja sina tillgängliga resurser till det yttersta. Artikel 2 anger att rättigheterna enligt barnkonventionen ska tillförsäkras varje barn i Sverige utan åtskillnad av något slag; inget barn får diskrimineras.

FN:s kommitté för barnets rättigheter har särskilt betonat att alla policyer och program som påverkar barns hälsa bör ha sin grund i en bred jämställdhetssyn.² Kommittén har även påpekat att staten bör identifiera faktorer på nationell och regional nivå som skapar utsatthet för barn eller missgynnar vissa grupper av barn.

¹ HPV = Humant papillomvirus

² FN:s barnrättskommitté, Allmän kommentar nr 15: Barnets rätt till bästa uppnåeliga hälsa, 2013, punkt 10.

Dessa faktorer bör enligt kommittén finnas med vid framtagande av exempelvis lagstiftning, policyer, program och tjänster som rör barns hälsa.³

Enligt Folkhälsomyndigheten förväntas vaccinet ha en direkt effekt på cancerbördan hos män, och då särskilt män som har sex med män, vilket är en grupp med stor börda av HPV-relaterad sjukdom och sämre skydd genom indirekt flockeffekt i ett vaccinationsprogram som enbart omfattar flickor. Ovaccinerade flickor och pojkar förväntas också få ett bättre skydd mot HPV-relaterad sjukdom genom flockeffekt om också pojkar skulle erbjudas HPV-vaccin inom vaccinationsprogrammet. Eftersom vaccinationen kommer erbjudas jämnt över landet och införandet baseras på lagstadgade bedömningsgrunder bedömer Folkhälsomyndigheten vidare att ett vaccinationsprogram som även innefattar pojkar skulle bidra till minskad ojämlikhet mellan kön och familjer med olika ekonomiska möjligheter.

Med beaktande av dessa faktorer anser Barnombudsmannen att en utvidgning av det nationella vaccinationsprogrammet till att omfatta även HPV-vaccination av pojkar utgör ett viktigt steg i förverkligandet av barnets rätt till bästa uppnåeliga hälsa.

Föredragande i ärendet har varit juristen Julia Boija och utredaren Stella Rössborn.

Anna Karin Hildingson Boqvist
Vikarierande barnombudsman

³ A.a., punkt 11.